

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 133103/5

בבית הדין הרבני האזורי באר שבע

לפני כבוד הדיין:

הרב אברהם צבי גאופטמן

המבקש: פלוני
המבקשת: פלונית

הנדון: בקשה מהבעל לשעבר לסידור גט לחומרא כאשר יש הכחשה בין הצדדים

נימוקים

בהחלטתי מיום..... קבעתי כי יש לזמן את הצדדים לצורך סידור גט לחומרא. להלן נימוקים להחלטה זו.

הצדדים התגרשו לפני כשלוש שנים. האשה פנתה בבקשה לזמן את בעלה לשעבר לצורך סידור גט לחומרא. לדבריה, לאחר הגט, ובמספר הזדמנויות קיימו יחסי אישות, יתירה מכך, טענה שבעלה לשעבר אף חזר להתגורר בביתה במשך כשנה, בגלל הילדים המשותפים. הופיע הבעל לשעבר והכחיש את דברי האשה, לטענתו לא היה קשר ביניהם לאחר הגט, לדבריו האשה רודפת אחריו ומנסה להחזירו הביתה בדרכים לא נעימות. למרות הפצרות ביה"ד, עומד הבעל לשעבר בסירובו לתת לאשה גט לחומרא.

בירור הדין

פסק השולחן ערוך (אבן העזר קמט, א – ב):

"המגרש את אשתו, וחזר ובעלה בפני עדים, (או שגלוי לכל שבא עליה, כגון שנשאה) (הר"ן פרק כל הגט) קודם שתנשא לאחר, בין שגירשה מן הנשואין בין מן האירוסין, הואיל ואשתו היתה, הרי זו בחזקת שהחזירה ולשם קידושין בעל ולא לשם זנות [...] נתייחד עמה בפני שני עדים, והיו שני עדים כאחד, וראו הוא והיא את העדים, אם היתה מגורשת מן הנשואין, חוששין לה שמא נבעלה, והן הן עדי ייחוד הן הן עדי ביאה. לפיכך היא ספק מקודשת, וצריכה גט מספק".

בנדו"ד טוענת האשה שקיימו יחסי אישות, ואף התייחדו במשך תקופה ארוכה, ואף שלא טענה שהיו עדים בדבר, הרי כאשר חיו ביחד במשך תקופה ארוכה כ"כ, מן הסתם היו עדים שראו אותם נכנסים לביתם, והרי יש כאן עדי ייחוד.

מאחר שמשמעות דברי האשה היא שעליה לקבל גט כדי להיות מותרת לעלמא, ואילו הבעל מכחישה, לכאורה יש לדמות את הדבר למובא במשנה בקידושין (סה ע"א):

"האומר לאשה קדשתך, והיא אומרת לא קדשתני - הוא אסור בקרובותיה, והיא מותרת בקרוביו. היא אומרת קדשתני, והוא אומר לא קדשתך - הוא מותר בקרובותיה, והיא אסורה בקרוביו".

ובגמרא:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

"איתמר, רב אמר: כופין, ושמואל אמר: מבקשין. אהייא? אילימא ארישא, לאו כופין איכא ולא מבקשין איכא, אלא אסיפא, בשלמא מבקשין לחיי, אלא כופין אמאי? אמר: לא ניחא לי דאיתסר בקריבה. אלא שמעתתא אהדדי איתמר, אמר שמואל: מבקשין ממנו ליתן גט, אמר רב: אם נתן גט מעצמו, כופין אותו ליתן כתובה".

לדברי שמואל, כאשר האשה אומרת קדשתני והאיש מכחישה, מבקשים ממנו לתת גט, וכ"פ השולחן ערוך (אבן העזר מח, ו):

"כל מקום שאמרנו שאמרה האשה לאיש: קדשתני, והוא אומר: לא קדשתך מבקשים ממנו שיכתוב לה גט להתירה. הגה: ואז נאסר בקרובותיה, הואיל ונתן לה גט".

ובבית שמואל (שם, סק"ב):

"מבקשים ממנו. משום דאסור לישא קרובותיה מ"ה מבקשים ממנו שיתן גט..."

הסיבה שרק מבקשין אך אין מכריחין אותו היא מפני שאם ייתן לה גט, ייאסר בקרובותיה. אמנם עיין בלשון הרמב"ם (פ"ט מאישות הט"ז) שכתב בזה"ל:

"וכל מקום שתאמר האשה לאיש קידשתני והוא אומר לא קידשתך מבקשים ממנו שיכתוב לה גט להתירה לשאר העם שאין לו בזה הפסד".

וצ"ע מפני מה כתב "ואין לו הפסד", הרי נאסר בקרובותיה, וכתב המגיד משנה (שם):

"ולשון רבינו שכתב שאין לו בזה הפסד צ"ע. ואולי ר"ל שאין לו הפסד ממון והרבה נשים יכול לישא חוץ מקרובותיה".

לכאורה בנדו"ד היה ניתן אף לדרוש מהבעל שיתן גט לאשה, שהרי גם כך אסור בקרובותיה, מאחר שכבר היה נשוי לה, ושום נזק לא ייגרם לו בכך.

אמנם נראה שאין מקום חשש, ואם הבעל לשעבר יתמיד בסירובו, ניתן להתיר האשה להינשא לעלמא. בדיון נוסף אליו הופיעה האשה, ניסה ביה"ד לחקור את האשה אם היו עדים שראו את בני הזוג שחזרו לחיים משותפים או שהתייחדו. לדברי האשה, היחידים שידעו על חזרתם לחיים משותפים הם בני משפחה ושכנה אחת. ממילא, מאחר שהתייחדו בלי עדים, אין חשש קידושין, כפי שפסק השו"ע (אה"ע קמט, ב הנ"ל).

יתירה מכך, גם אם היו שכנים שראו שהאיש והאשה מתגוררים יחדיו, יתכן שכלל אינם יודעים שבני הזוג התגרשו, ממילא גם כאשר הם רואים אח"כ שהאיש והאשה מתייחדים וחיים כזוג לכל דבר וענין, עדין אין כאן עדות קידושין, מפני שהעדים סבורים שבני הזוג כבר מקודשים. עיין בשו"ת בית אפרים (אה"ע סי' מא), ודלא כמקנה (קונטרס אחרון סי' מב ס"ג) הסובר שאין צריך ידיעה ברורה של העדים שהבעל מקדש עתה.

ובשו"ת מהרשד"ם (אה"ע סימן סה) נשאל לגבי אשה שהתעברה וילדה מאדם מסוים, וביקשה ממנו גט, כאשר לדבריה כיון שנתפרסם שילדה ממנו הרי הדבר כמאה עדי ביאה והווי קדושי ודאי לפי סברתה. והאריך לבאר שדבר פשוט הוא שלא זו בלבד שאינו חייב לתת לה גט, אלא אף אין מבקשין ממנו, ואין כל חשש קידושין, כאשר לא היו עדים על כך, וז"ל:

"ואפילו שבא עליה בדרך אישות לפי כוונתו וכונתה אלא שלא היו עדים בדבר אין צריך ליתן גט, וכ"ש דאין כופין אותו לכך כמו שנבאר לקמן בס"ד. והטעם שידוע הוא אפילו לתנוקת של בית רבן ההבדל שיש בין איסור ערוה לממון,

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

דאילו ממון לא איברו סהדי אלא לשקרי, אבל אדם המודה לחבירו שמכר לו דבר מה או נתן או מחל אפילו בינו לבינו כדרך הקניות או המחילות אפילו אין עדים כלל נתקיים הדבר כאלו עושה בפני ב"ד הגדול שבירושלים. אמנם על ענין ערוה קיימא לן אין דבר שבערוה בפחות משנים דגמרינן מג"ש דבר מדבר נאמר כאן כי מצא בה ערות דבר, ונאמר להלן על פי שנים עדים יקום דבר מה להלן שנים אף כאן שנים. לפיכך המקדש אשה בינו לבינה אפילו שניהם מודים בדבר אין הקדושין קדושין כלל... עיי"ש.

גם יש לדון אם שייכת כאן החזקה ד"אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות", כאשר מדברי בני הזוג עולה שכלל אינם מקפידים על איסורים חמורים, וכש"כ שאינם מקפידים על בעילת זנות.

הארכנו בנידונים אלו בפס"ד בתיק 1048952/1 (סעיפים ה-ז), עיי"ש.

לפיכך: האשה מותרת להינשא כדמו"י לכל אדם, פרט לכהן, אף אם בעלה לשעבר יתמיד בסירובו לתת לה גט.

אחר בירור הלכתי זה, טרם ניתנה החלטה, הגיע הבעל לשעבר לבית הדין והודיע כי לאור בקשת ביה"ד, הוא ניאות לתת לה גט, ובאותו יום סודר לצדדים גט לחומרא.

נימוקים אלו ניתנים לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של הצדדים.

ניתן ביום ז' באב התשפ"ב (04/08/2022).

הרב אברהם צבי גאופטמן

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה